

ELŐFIZETÉSI ÁRAR:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben háshoz bordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéréseit visszafordítva
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 22.

A válság okai.

Egykor hajdanában, amikor Tisza Kálmán miniszteriumában még báró Simonyi Lajos volt a földművelés, ipar és kereskedelemügyi miniszter, egy bécsi utból visszajövet báró Simonyi Lajos azzal vádolta meg a magyar miniszterelnököt, hogy az osztrák miniszterelnöknél antichambrirozott.

Tisza Kálmán ezt nem tagadhatta és az akkori szabadelpártban olyan közönyösen vették ezt, mintha nem is a magyar állam miniszterelnökének személyében nem is a magyar állam lett volna megsértve.

Az ilyen párt, mely a nemzet méltóságával nem gondol, nem érdemi az életet.

És mégis olyan sokáig élt még ezután a magyar nemzet szégyenére és kárára, hogy azt a rosszat, amit addig tett, amit tovább élt, csak nagy nemzeti válsággal lehet kikorrigálni.

Tápot adott az osztráknak, hogy abban a meggyőződésben éljen, hogy a magyar nemzet csakis alárendeltje és nem olyan másik állam, amely vele egyrangú; tápot adott az osztráknak, hogy azt higgye, hogy mindaz, amit a magyar nemzet létfontartására szükségesnek vél, tőle elorzott jog, amelyet ő visszakövetelni jogosult.

És hogyha Tisza Kálmán minisztersége alatt az osztrák birodalmi egység nem tüntetett ellenünk az csakis azért volt, mert kormányunk óvakodott olyat

tenni, ami a magyar állam hatalmas és ezredév munkájával megszentelt épületét az osztrák birodalmi egységnek ellene szegezze, sőt lépésről-lépésre súlyedtünk odáig, hogy az »és« szócskát a monarchia kettős minőségének elismeréséül és a császári és királyi hadsereg kettős mivoltának bebizonyításául mint világraszóló vivmányt mutatták fel előttünk.

Nohát 38 év alatt a szabadelpárt csakis ezt az »és« szócskát szerezte meg nekünk ott, ahol ezzel a birodalom egységét állapította meg.

Mert hogyha nem hirdeti vivmányának az »Osztrák és Magyar« monarchia létezését, akkor mindannyian tudjuk, hogy a Magyar Állam külön állam, külön törvényhozással és önálló királyság, most azonban az »és« szócška oda kötötte azt az osztrák birodalom járszallagára és a két monarchia egybeforrását szentesítette.

Éppen ez okból alakulhatott olyan kormány, mint a jelenlegi magyarországi kormány, melynek törvényes alapja nincs, de van világraszóló eszméje és ez a szocializmus felsegitése oda, ahova a monarchiában feljutni nem tudott, hogy tényezővé váljék egy királyi kormány programjában.

Ez az örült eszme csak olyan ember agyában fogamzott meg, kinek eszméje az alkotmány és társadalmi élet elpusztítása, hogy ennek romjain az állammentő zsarnokság véres trónusát állítsa fel.

Mert tény az, hogy a kormány eszménye a szocializmus segítségével megsemmisíteni a fenálló államrendet, hogy

azután a vérbefojtott szocializmus vonagló romjain üljön diadalt az új eszmében élő társadalom.

A magyar nemzet, ha élni akar, ilyen deák kísérletezésének szinteréül nem szolgálhat.

A kormány által bőségesen dotált hirlapok felvetették azt az ideát, hogy a magyar nemzeti törekvések alapjául ama 80 s egynehány német szó szolgál, amely a közshadseregben gyakorlatban van.

Ezt a 80 és egynehány szót a kormány hirlapjai a nemzet előtt nevétségessé akarják tenni, holott nem így áll a dolog.

Az osztrák hadászat vezérférfiai nem állnak ám olyan rendületlenül amellett a 80 szó mellett és bárha az osztrák katonai intézetekből kikerült magyar nevű tábornokaink nem tudnak magyarul, maguk az osztrák hadsereg vezérférfiai, köztük b. Beck, régen meggyőződtek arról, hogy a magyar vezényszó nem csökkenti a monarchia hadseregének erejét, hanem növeli harciasságát, képességét és önbi-zalmát.

De van más, amit a vén generális így fejezett ki programjában:

»Az időbeli kényszerhelyzet, akár 1906. márczius 1-jét vegyük, az új európai kereskedelmi korszak kezdetét, akár 1907. december 31-ikét, mint az 1899: évi XXX. t.-cz. által felállított határt, csak egy megoldást enged meg ma már Magyarországnak, az eddigi vámszövetségi viszony fentartását 1917-ig, azon időpontig,

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A cukrosnéni.

Irta: Jean Lullien.

Azzal a munkával, amelyet a vérbeli munkás megvet, Chenu apó és anyó eltengették nyomoruságas életüket. A sok szenvedés, amelyből bőven kivették részüket, idővel megható barátságot teremtett a két öreg között. Napnap után láthatták a görbehátú anyókat az öregjével karonfogva a munkából hazajönni vagy a munkába menni. És ha az öreg utközben betért egy pohárkára — az orra tanuskodott arról, hogy gyakran megtette — akkor mindig az életpárjával együtt ivott, azután tovább mentek.

Ha a Saint-Cloud park tavaszi pompába öltözött, Chenu anyó is kiöltözködött. A téli rongyok eltűntek; tiszta kötényt vett fel és fejére az újra feldiszitett tavalyi fekete kalapját tette. És így ballagott a park felé, kezében kosarát vitte, melyben mindenféle nyalánkságok:

krumpliczukor, csokoládé, tortaszetelek és egyéb édességek kívánatos sorrendben sorakoztak egymás mellett. Ha a cukrosnéni odatípett a fasorba, gyermekeket keresve, olyan volt, mint a tündérmesékben szereplő nénikék. Görbe hatával lehajolt a kicsinyekhez és hizelgő szavakat mondogatott nekik, hogy a torkosságra bátorítsa.

Mult tavasszal ismét megjelent kosarával. De nagyon kevés járó-kelő akadt és a gyermekek csak csütörtök és vasárnap délután láthatók erre. Multak az órák és Chenu anyó még nem keresett semmit, amikor a fasorban egy családot pillantott meg. Az asszony olvasott, a leányka virágot szedett és az apa nagy dán kutyájával játszott.

— Finom emberek, — gondolta Chenu anyó, olyanok, akik három sout adnak kenyérre.

— Nem akar drágám csokoládét vagy süteményt?

Az anya megfordult, hogy kosár tartal-

mát megvizsgálja és a gyerek már a kosár felé nyult, mikor az apja rája szólt:

— Csak nem akarsz enni ebből a moslékból? . . . Menj, leányom nem nekünk való.

Chenu anyó tiltakozni akart ez ellen, de ekkor a dán kutya a kezébe harapott, mintha rettenetes fogaival szét akarná marcangolni. Csak négy-öt korbács ütés után, amelyet a gazdája kedvetlenül mért a kutyára, vonult odébb.

— Mindig mondtam, hogy ez az utálatos kutya még bajba hoz, — szólott az asszony.

— Az öreg az oka, — felelte a férfi. — Mondom neki, hogy nem kell, hát ment volna odébb.

És a vér csak egyre ömlött a szegény asszony kezéről és lefolyt a cukorra, süteményre is. A zsebkezdője, melybe az öreg a kezét csavarta, a vértől piros lett.

— Csak ne legyen veszett kutya! Akkor az állatorvoshoz kell vinni, ezt így hallottam kérem . . .

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérel-táblázattal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezkesedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri.

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

amikor ismét szabadkezünk lesz gazdasági berendezésünk tekintetében.

Az osztrák kereskedelem a gyáripár és munka nem bánja, hogyha 12 év múlva Magyarország önállóan rendezkedik be, mert akkorra már vagy kipusztul a kivándorlás által, vagy meggyöngül a szociálizmus miatt, de annyi bizonyos, hogy 12 év múlva a magyar nemzeti államnak meghuzzák a lélekharangot a vén generális társai, ha t. i. addig kormányon maradnának.

Fogadjatok el a vámközösséget és megkapjátok a magyar vezényszót!

Jól mondta hg. Auersperg egykor, a mikor Ti-za Kálmánnak tudtára adta, hogy ha Magyarország a vámközösséget megakarja szüntetni, vállalja el a quotából az osztrákokat terhelő 62%-ot és vegye át a közös hadsereget, mert a monarchia Lajthántuli része a magyar piac nélkül visszahull régi helyzetébe, ami volt I. Ferdinánd királysága alatt.

Kinek kell hát a vámközösség?

Annak a kormánynak, mely programjában sokkal merészebben védi a gazdasági programját a katonai programnál és ebben támogatják:

a legfelsőbb körök gyáripárral bíró sarjai, a nagygyárosok, a nagykereskedők, a Lueger és társai által vezetett iparosok, kiknek a hadvezetésben meg lehet tartaniok a rangjokat, de a gyáripari és kereskedelmi veszteséget nem pótolhatja semmi. *Sinopeus.*

Az evangélium politikája.

Megemlékeztünk már herényi *Gothárd* Sándor vas megyei földbirtokos dicséretes nyilatkozatáról, amelylyel a szombathelyi választókerület függetlenségi pártja élén férfias bátorsággal keresztényszociálistának vallotta magát. A programbeszéd idevonatkozó része fonséges krédó, amelyet a könyvatos tudósítás ezekben reprodukál:

— Ismerjenek meg. Őszintén szólok. Ha vannak hibáim, végezenek hibáimmal. Lelkem meggyőződése szerint én társadalmi szempont-

— Férjem elvezeti önt a legközelebbi gyógyszerháza — szólott a hölgy és a férjéhez fordult. — Gyorsan, kedvesem, megvárlak itt és rendbehozom az ügyet.

A rövidebb utat választották és néhány perczel később észrevelte a férfi, hogy otthon felejtette a pénztárcáját. Visszafordult, mialatt Chenu anyó megvárta. A keze rettenetesen fáj neki. Bozony, itt az ideje, hogy a gyógyszerháza kisérjék. És a férfi még mindig nem jött vissza! Talán eltevesztette az utat? Eléje sietett, mindig tovább és tovább, míg kiért a népes utra. Nem látta. Kereste a környéksn és megkérdezte a gyalogjáróktól, hogy nem-e láttak erre egy urat, a feleségét, kis leányát és egy utálatos nagy szürke kutyát.

Igen, igen, látták! Szaladtak, mintha attól tartottak volna, hogy lekésnek a vonatról; most már messze járhatnak.

Az öreg anyó elámult:

— Ilyen finom emberek! . . .

Talán nem is gondoltak a szökésre. De amikor a férfi visszafordult, eszébe jutott a jegyzőkönyv, a bíróság és a gyógyszerék, talán

ból keresztényszociálista vagyok. Ezt munkámból látják! Én ismerem Lassallet, Marxot, ismerem Bokányit és ismerem Weltneret, de az én könyvem nem az ő könyvük, az én tudományom nem az ő tudományuk. Az én zászlóm nem a vörös zászló. Szeretem a munkást, talán jobban, mint minden más embertársamat, odaadtam értük, munkájuk biztosításáért minden időmet, egész vagyonomat, de a könyv, amelyre én esküszöm és amelyért én ezt tettem, nem az internationale könyve, hanem az Evangélium!

Hallottuk annak idején, 1896-ban, amikor *Zichy* Nándor gróf az inpozáns lefolyásu nagykanizsai néppárti nagygyűlésen azt mondotta:

— *A mi politikánk, az evangélium politikája.*

A zsidó lapok akkor egyszerűen élcelődtek ezen a politikai hitvalláson. Ma már odafejlődtek a viszonyok, hogy függetlenségi pártalakulásnál hangsúlyozzák a keresztény politika szükségességét. A liberális szócsövek ezuttal nem nevetnek, hanem tombolnak dühökben, hogy már a függetlenségi lobogó alatt is — *felekezeti szűkkeltség* út tanyát. Sőt. A zsidó és szabadkőműves párttagok éppen ezért ki is lépnek. Jól teszik. Annál diadalmasabban nyomul előre a kereszt lobogója a politika berkeiben is. Tudvalevő egyébként, hogy Vasvármegye politikailag amugy is *néppárti* talajt. Ott tehát egyszerűen képtelenség volna az evangélium politikája ellen operálni.

A szabadkőművesek haladnak.

Ország-világ előtt kürtölik a szabadkőművesek, hogy ők világegyház sem foglalkoznak a politikával, csak a nemes jótékonyssággal.

Vannak naiv emberek, akik ezt elhiszik.

Egyre hangosabb lesz már most az a hang, a mely megindul a páholyok sötétjéből. Összetögnak s lelkesen hirdetik, hogy minden igazhitű szabadkőművesnek k. kötelessége a Fejérváry-kormányt támogatni.

S vannak mindenre kapható emberek, a kik ezt meg is teszik; a . . . királyi művészet hazafisságának dokumentálására.

Hogyan kerül így össze a katona a szabadkőművességgel? Holott a hadsereg annyira megveti a szabadkőműves bujkálást, hogy minden tiszt becsületszóval, írásban kötelezi magát arra, hogy soha sem lesz szabadkőműves!

Van egy magyarázat: a szabadkőművesek azt mesélik magukról, hogy ők a haladás hívei!

kis nyugdíj is, melyeket neki kellene megfizetni, ha az asszony keze csonka maradna. És eszükbe jutott az, hogy az állatorvos talán elrendeli, hogy a kutyát üssék agyon, — hát inkább megszöktek.

A pénzük és az anyóka, vagy a kutya és az anyóka között kellett választaniok, — a választásuk érthető volt.

Chenu anyó nem értette az eltűnésüket. De a legjobban elcsodálkozott, mert a tönkretett czukorkákat és süteményeket nem fizették meg. Megsebesített, dagadt keze nagy fájdalmat okozott az egész karjának, fel a válláig. A fájdalom elgyöngítette és csak annyi ereje volt, hogy a gyógyszerházaig vánszorogjon.

Sokáig kezelték az orvosok Chenu anyót. És a legjobban aggódott a kutya miatt, hátha veszett állat volt? Mondották ugyan, hogy nem kell félni, de határozott választ nem kapott. Amikor a kötést levették kezéről, kitünt, hogy a keze erőtlenségre, csonka és három ujjá megmerevedett. Természetesen az öreg ezen a napon életpárjával nagyokat ivott. Attól tartott, hogy talán elveszíti feleségét.

Hasonlókat regél önmagáról a Fejérváry-párt is. A két „haladó” együtt akar haladni. Zsák a foltját.

No most aztán látjuk, mennyit ér egyik is, másik is. Remekül összepácsolnak, az bizonyos.

Mind a kettő Bécs felé *haladó* s mind a kettő Bécsnek *eladó*.

A politikai válság.

Feloszlatás?

Nagy meglepetést okozott politai körökben egy reggeli lapnak az a híre, hogy a kormány csakugyan készül az országgyűlés feloszlatására annyira, hogy a december 19-iki ülésen már felolvassák a király kéziratát, melylyel szétkergetik a parlamentet. Az ellenzéken nem hisznek a dologban, de ha csakugyan megfelel a valóságnak, úgy vélekednek, hogy csak a nemzeti küzdelemnek kedvező fordulatot jelentenek az új választások. Különben *Polónyi Géza* kolozsvári beszédében körülbelül az mondotta, hogy a feloszlatást elrendelő királyi kéziratot nem szabad figyelembe venni. Allítólag a baloldalon ennek a teóriának sok a híve.

A szabadelvűpárt.

Gróf *Tisza* István levélben értesítette báró *Podmaniczky* Frigyest, a szabadelvűpárt elnökét s ebben közölte azt is, hogy a baranyamegyei szabadelvűpárt ismert állásfoglalása ügyében külön pártétekezletet fölösleges összehívni, mert a pártprogram dolgában közelebb ugys tartanak konferenciát, amelyen ez a kérdés is eldől. A szabadelvűpárton tegnap az a hír terjedt el, hogy a kormány nagyszámu járadékkötvényt helyezett el fővárosi pénzügyintézeteknél, hogy az állami háztartás egyensúlyát fentarthassa. Ezt a hirt később megczáfolták olyan forrásból, amelynek a tárgyilagossága nem éppen kétségtelen.

Pestmegye.

Pestvármegye dolgáról sok szó esik s a kormánynak ez egyik legkomikusabb kudarca. Nincs rendelkezése, amelylyel ebben a muni-czipiumban ne járna pórul. Annyira, hogy bár a belügyminiszter tegnap helyettesítette *Dubraviczky* László aljegyzővel *Fazekas* Ágoston fő-

Az utolsó tavasszal anyóka megint felvette kötényét és fekete szalmakalapját. Ismét viszontlátta kis vevőit, de már nem volt oly vidám és mulattató és nem is tréfált többé. Valami gondolat bántotta és ha hozzá beszéltek, mindig másfelé nézett és másra gondolt. A járókélők arczába nézett erősen, mintha valakit keresne.

— Végre egyik mellékutczában megpillantott egy hölgyet a leányával, amint nagy szürke kutyáját zsinóron vezette. Nem tévedett. A nő elé sietett és megszólította:

— Nem volna szives kifizetni az édességek árát?

Amikor a nő a csodálkozástól magáhoztért, megszólalt:

— Micsoda édességet? én nem vettem magától sohasem édességet!

— Hát ez, amit ez a nyomorult dög tönkretett, amikor megharapott?

— Maga megbolondult, lelkem. A kutyám senkit sem harap.

— Hát azt hiszi, hogy nem ismertem meg? Ez sok, megyek a rendőrhöz!

Értesítés.

Tisztelettel hozom nagybecsű megrendelőim és az uri közönség tudomására, hogy előnyösen ismert közönség rendelkezésére. Modern szabásom, izléses munkám és mérsékelt árain ismeretek már az uri közönség előtt. **szabó-üzletem** Bémer-térre, Gráf Gyula és Vidor Manó czégek mellé helyeztem át, hol is valódi angol és skót szöveti különlegességeim dus választékban áll az ur- **lfj. Erdős Albert** — uri szabó — Bémer-tér, Póynár-ház.

jegyzőt, ez ma is nyugodtan megmaradt a hivatalában.

A kormányhoz közel álló oldalról úgy jelentik, hogy az állampénztár Fazekas főjegyző utalványát, melyben a megye december havi járandóságainak folyósítását kívánta, félretette, mert a számvétség »nem érvényesíti«. Az állampénztár azzal az indokolással tagadja meg az alispán utalványának a kifizetését, hogy csak azt fizetheti ki, amire fedezete van, a pestmegyei dotációra pedig a hitelt a belügyminiszter megszüntette. Mintha ezt a hitelt nem a törvényhozás engedélyezte volna a vármegyének!

Lueger kirohanása.

A katolikus gyűlésen, tegnapi fogadása alkalmával Lueger polgármester beszédet mondott, melyben a császárral és a pápával foglalkozott, a magyar válságról pedig azt mondta:

— Mi az öregebb fiu vagyunk ugyan, de mégis sok mellőzést kell túrnunk. A Lajtántuli testvér kapta a sok ajándékot és mégis sok fájdalmat okoz a császárnak és megakarja tőle vonni azt, ami a közös haza megvédésére szükséges. Minduntalan bosszantja öreg császárnkat, de reméljük, hogy nemsokára elkövetkezik a megtorlás napja.

NAPRÓL-NAPRA.

Tovább!

Van-e társadalmunkban, ki a keresztény munkások sorsa iránt érdeklődik? Munkások, munkaadók, megrendelők, vevők, fogyasztók, hatóságok látják-e azt a küzdelmet, mely különböző jelszavak alatt a kenyérért folyik? Hallják-e azt a gyalázkodást, mely a nagy karavodás zajából hallatszik?

Támadnak mindent és mindenkit, s ez így volt mindig a társadalmi küzdelmek történetében. S most? Nem baj, hogy támadnak, hiszen zajban nem lehet nyugodtan pihenni a *semmittevés* párnáján. Sőt a támadásnak az a módja, amely megnyilatkozik ma ellenünk,

— Én is — telelte a nő és a rendőrhöz lépett, aki udvariasan köszönt neki.

— Kérem, rendőr ur, ez az öregasszony, akit nem ismerek, szemtelenül hozzám tolokodott és azt mondja, hogy a kutyám megharapta a kezét és kéri, hogy az édességeit és mit tudom még kicsodát, kifizessem neki.

— Chenu anyó szólni akart, de a rendőr hallgatásra intette.

— Nagyon belepislantott a pohár fenekére, folytatta a nő. Leri az orráról! Nem volna szíves rendőr ur ettől a személytől megszabadítani?

— De, rendőr ur! — jajgatott az anyóka, dühösen a kutyára mutatva, — ez volt az a dög...

— Hallgasson és menjen dolgára! — dörögött a rendőr. — Ha ilyen állapotban van, ne jöjjön ide a parkba. Menjen, menjen! Egykettő! A nagysága nem ismeri magát, hát mit akar? És ha nem hallgat el és még tovább is botrányt csinál elő, akkor, be fogom kísélni magát, nénikém. Megteszem! meg én! Be fogom kísélni... Takarodjék!

nemcsak arra van hivatva, hogy a támadottakat fölrázza aléltásukból, hanem hihetőleg alkalmas lesz arra is, hogy a gyalázkodók és eddigi támogatóik számát is apassza azon szégyenérzet következtében, mely minden jó érzésű emberben feltámad.

Eltekintve most a fizikai brutalitástól, nézzük ennek az otromba álláspontnak *elvi durvaságát* újabb oldaláról. Már amennyiben az ilyen bárdolatlanságnak egyáltalán lehetnek elvei és tételei.

Ha a Katolikus Legényegyletben csak bűnbánatról s lelkiüdvösség megmentéséről volna szó, azt nem bálnák, ahhoz semmi közük (ez ugyan elég szomorú rájuk nézve); de hogy *sztrájkrol, választói jogról és iparkérdésekről* is mernek beszélni, az bántja a szociáldemokratákat. Hát ehhez mi közük? Amint az előbbihez nem kívánják, hogy közük legyen, úgy nincs közük az utóbbihoz sem. Magánlakértés az a föllépés, melyet tanusítottak. Tessék megpróbálni a zsinagógában zavart kezdeni, vajjon minek fogják azt minősíteni?

Fájdalmas jelenség az a nyomor, melyet az alkohol okoz a munkások körében. Fáj ez a keresztény társadalomnak, s ezt mondja a szociáldemokrácia is. Az azonban furcsa ahogyan mondja: a nyomor csak osztálykülönbségeket ismer, de nem felekezetiakat, s ezért megbotránkozik a keresztény mértékletességi mozgalmon.

Miért táj az a szociáldemokratáknak, hogy a katolikusokat meg akarják menteni az alkohol okozta nyomoruságtól, ha a nyomor csak osztálykülönbségeket ismer; de nem felekezetiakat? Talán vannak pálinkásboltok, melyeket kellemetlenül érint és megrövidít a tisztán katolikus hívők számára való alkoholelles mozgalom?

Persze az ilyen pálinkaméréseket istápoló — antialkoholisták szeretnék, ha a keresztény világnézet napja csakugyan leáldoznék. Világos. Hiszen a közmondás is azt tartja, hogy az éhes disznó, makkal álmodik. Csak álmodjanak, mi majd fölébresztjük a nyájas elvtársakat. Ugyan mit gondolnak? Talán bizony azt hiszik a jámborok, hogy már most is zsidóvilágban vagy miben s nem keresztényvilágban élünk Nagymagyarországban?

Csak lesz ehhez szava a magyar keresztény társadalomnak! Magyar keresztény munkásaink csak ott fogják hagyni a hazátlanság és bitangság taborát! Keresztény magyar munkaadó csak fel fogja karolni s védelmezni munkásainkat. Csak remélhetünk erkölcsi támogatást mérvadó köreinktől, ha szükség esetén hozzájuk fordulunk. Csak van annak értelme, hogy keresztény iparost és kereskedőt támogasson keresztény vevő és rendelő.

S még valamit. Vannak hatóságok, ugyebár, kik üldözendő dolognak tartják az utonállást s a bottal tényező szereplésre felhívást?

Vajjon mikor lesz nálunk olyan idő, hogy ez összetartás öntudata védelmébe fogadja a szegény munkásembert? Vegyünk példát Kőszegről, hol a keresztény munkásegyesületnek titkára, *Pálinkás József* (jegyezzük fel nevét e jó példaadónak) érintkezésbe lépett Szom-

bathely és Kőszeg keresztény érzelmi építő-vállalkozóival, hogy tavaszra az egyesületi tagok számára zavartalan munkát biztosítson s meggyőződésük miatt el ne veszítsék kenyérüket. Azonban nálunk sok *munkáskéz* mind becsületes, törekvő; van keresztény *vállalkozó, munkaadó, iparos és kereskedő* cég; van polgári *hatóságunk*, mely bölcs belátásával méltányolni fogja tudni munkások és munkaadók érdekeit. Ezek alapján reméljük, hogy lesz a ki a helytáll a munkában, lesz a ki a munkát becsületesen törekvő munkáskéznek adja, s lesz aki a szorgalommal folyó munkát oltalmazza. E három tényező együttműködése által való kizárása a rossz munkának, a megfélemlítésnek, *bojkottnak*, erőszakoskodásnak, a munka megakadályozásának társadalmunk minden körére és rétegeire nézve szerfölött kívánatos dolog. Elérendő cél gyanánt kell kitűznünk a munka zavartalan folyását a munkaadók részéről méltányosság, a munkások részéről a jó munka előállítását s a hatóságok részéről mindkettőnek hathatós védelme által. Tehetnénk-e már most arra nézve valamit, hogy ez általában kívánatos cél megközelítését előmozdítsuk?

Mi volna ez más, mint az első és legszükségesebb lépés a *keresztényszociális szervezkedéshez*. **M.**

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 26., 28. Előadás a Katolikus Legényegyletben.

November 25. Katalin-estély a Fekete Sasban.

Nov. 26: Földmivelők körének táncmulatsága.

* **Személyi hír.** *Nátafalussy Kornél* királyi tanácsos, tankerületi főigazgató hivatalos körutjából hazaérkezett.

* **Egyházmegyei hír.** Dr *Kováts István* lazarista atyát ideiglenes alkalmazásban átvette az egyházmegyei kormány és Debreczenbe küldte segédlelkésznek.

* **Gyémántmisés nagyprépost.** *Stegmüller Károly* dr pápai prelátus, a szombathelyi székeskáptalan nagyprépostja, püspöki helynök és egyházmegyei főtanfelügyelő ma mutatja be gyémántmiséjét Szombathelyen, csöndes visszavonultságban, minden ünnepeltetés elől kitérve. Ezelőtt hatvan esztendővel, 1845-ben, november 23-án szentelték a szombathelyi egyházmegye papjává s azóta különböző működési körben, mint teológiai tanár, spirituális, plebános és kanonok kiváló papi erényekkel fölvértezve szolgálta a jóügyet. Nemcsak a templomban. A társadalomban is. És rettenthetetlen bátorsággal a politikában is. Megalakulásától kezdve lelkes harczosa és vármegyéjében vezére volt a néppártoknak. Ma is az. Nevét országsszerte ismerik és akik hallottak az ő ideális, nemes lelkéről, ma messze földön megemlékeznek róla imáikban. A gyémántmisés főpap most nyolczvanhárom esztendő.

* **Az osztrák katolikusok.** Bécsben most ülésezett az osztrák katolikusok V. nagy-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. az egész megyére. Telefonszám: 166. az egész megyére.

Szolid, olesó szabott áruk.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephir és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o o

gyűlése. *Városvy Gyula* kalocsai érsek, *Mailáth Gusztáv Károly* gróf erdélyi és *István Vilmos* dr szombathelyi megyéspüspökök táviratilag üdvözlötték a kongresszust. *Giesswein Sándor* dr győri apátkanonok, országgyűlési képviselő a történelmi materializmus metafizikájáról tartott előadást. Kivette a maga részét az előadásokból *Mgr. Vay Péter* gróf nápai prelátnak, apostoli protonotárius is, a ki a missió és karitászföldadatokról beszélt igen nagy hatással. A hirhedt Los von Rom mozgalom ellen szabású demonstrációval felelt a nagygyűlés, amely tegnap be is fejezte tanácskozásait.

* **Kitüntetéses szigorlat.** *Pataky Arnold* a püspöki udvar legfiatalabb papja egyhangú kitüntetéssel tette le tegnap a negyedik hittudományi szigorlatot az egyházjog és egyháztörténelemből a budapesti tudomány-egyetem teológiai karán. Minthogy *Pataky* előbbi szigorlatait is kitüntetéssel tette a hittudományi kar valószínűleg ajánlani fogja, hogy subanspicis regis legyen doktorrá avatva. Méltán gratulálhatunk az ifjú hittudósunknak.

* **Örley Kálmán halála.** Biharmegye és Nagyvárad előkelő vezető szerepet játszó tagjának *Örley Kálmán* halála mély részvényt keltett nemcsak itt szűkebb pátriájában, hanem annak határán kívül is. A halott az Aldás-utcai Orbán-féle házban az első emeleten levő lakás egyik termében helyezték díszes ravatalra s fekete masszív antik érczkoporsóban nyugszik. A szoba falai az előszoba és lépcsőház, valamint a kapu feketével van bevonva. A ravatalra tegnap egész nap hordták a kegyelet szebbnél szebb virágait, melyeket családok, társulatok helyeztek rá. A virágüzletek kirakataiban igen sok koszoru szallag van. A fájdalomtól megtört családnál egymást érik a részvétlátogatók. Részvétlevelék és táviratok tömegesen érkeznek az ország minden részéből a gyászoló családhoz így a politikai világ számos neves tagjától. A beszentelés ma csütörtökön délelőtt fél 10 órakor lesz. Utána a gyászmenet az olasz plebánia templomba vonul. Hol requiem lesz. Ennek végeztével az Olasz nagytemetőben helyezik a megboldogultat örök nyugalomra. A Biharmegyei takarékpénztár igazgatósága külön gyászjelentést adott ki. A tegnapi nap folyamán az elhunyt családjához csaknem egy félszáz részvéttávirat érkezett, nevezetesen: *Br Feilitzsch Arthur*, *Mikszáth Kálmán*, *Rednik Gábor*, *Szunyogh Zoltán* és családja, *Dobozy Kálmán*, *Klobusitzky Tibor*, *Wertheimstein család*, *Bérczy Imre*, *Fráter Barna*, *Kónyi Géza*, *Doboczky Dezső* és családja, *Leszkay András*, *Vörös László*, *Gaal András*, *Mesko Boldizsár* és neje, *Orbán Adolf*, *Cziffra Kálmán*, *Tóth Dezső*, *Markovits Sándor*, *Sámson Márton*, *Karbuny család*, *Lestyán Adorján*, *Miskolczy Imre* és *József*, *Bónyi Adorján*, *Fabafy család*, *Magyary Miklós*, *Beóthy Dávid*, *Schwarcz Márton*, *Petrovsky család*, *Kocsis Béla*, az *Ötvös*, *Komek* és *Drágain családok*, *Balázs Iván*, *Jakabfy Lajos* és *Gyula*, *Szász Iván*, *Plantich András*. Az említettek kivül még számos család és ismerős, jóbarát küldött részvéttáviratot. Az eddig érkezett koszorúk száma százra becsülhető.

* **Esküvő.** *Jelinek Géza* városi könyvelő, cs. és kir. tartalékos tűérhadnagy szombaton délelőtt esküszik örök hűséget *Varga Imre* szentpéterszegi jegyző bijos és kedves gyámleányának, *Benkő Ilonának*, *Berettyóújfaluban*. Az esketési szertartás a berettyóújfalui kath. templomban lesz. Ez lesz az új templomban az első házasságkötés.

* **Gyűlés a városházán.** Nagyvárad város szünügyi bizottsága november hó 30-án délután három órakor a városháza bizottsági termében gyűlést tart, melyen az elnök előterjeszti a Szigligeti-színház december havj műsorát.

* **Kanonokok a Legényegyesületnek.** *Dr Wolafka Nándor* cz. püspök, debreczeni prépost, nagyvárad kanonok és *Karsch Lollion* dr kanonok 200 korona adománnyal a *Nagyváradai Katolikus Legényegyesület* alapító tagjainak sorába léptek.

* **Eljegyzés.** *Farkas Imre* nagyvárad iparos tegnap este tartotta eljegyzését *Bányai Lajos* p. altiszt kedves és szép lányával *Erzsike*vel.

* **A városi tisztviselők fizetésrendezése.** A városi tisztviselők fizetésrendezési ügye most a város szervezeti ügyével együtt van felszinen. Ugyanis a fizetésrendezés kérdésének megoldását a tervezett létszámapasztás is elősegíti bizonyos mértékben. *Istvánffy István* l. aljegyző nagy körültekintéssel állítja most össze a kimutatást a város szolgálatában álló összes tisztviselőkről és alkalmazottakról, megjegyezve, kik elbocsátandók. Természetesen a létszámapasztás a kezelő és segédzsemmélyzetben áll be. Megjegyzendő, míg egyik oldalon apasztódik a létszám, a másik oldalról új állások létesítenek, de ezek közegészségi és más tekintetből elengedhetetlenek. Azonban ennek dacára is néhány ezer koronát nyer a város a fizetésrendezés keresztülvitelére. A kimutatást megjelenésekor bővebben ismertetjük.

* **Vuncsi részére.** Kuplészerzőnk rettenthetlen sport-férfiu: még ebben az influenzás időben, midőn a nátha-baktériumok *»kakevalkét«* roznak, mondom még ebben a vizenyős szalamandra időben is lóra pattan, már mint a *Pegasus-ra*. Ime a mai eredmény:

Józan ember tündése.

Kárpát* bátyánk a Fő-utczán ingadozva jár,
Mint az utca, oly szeszélyes cik-czakot csinál,
Esmarta aszfaltunkra szól: »Soha ilyen!
Akárcsak én, az aszfalt sem állja a vizet!«
Csuf, csuf csakugyan a vízszonyi tines,
No de hát van-e hely, ahol ilyen nincs?
Van-e hely, hol a viz nem gyűlöletes,
Ej haj békanedv hess, hess, hess!

Az utolsó ítélet.

Eljön egykor e világnak végső napja is,
Kisül akkor, hogy ki volt jó és ki volt hamis;
S az utolsó »Möller Sala« fölsóhajt: »Bé khár!
Pedig must az aszfaltunk is khészen lenne már!«
Csuf, csuf csakugyan késedelmes tines
Robban is, füstöl is, készen soha sincs
Szagos lesz az utca, míg e világ lesz,
Szag-értő vélemény hess, hess, hess!

* **Politikai átiratok.** Somogyvármegye alispánja tegnap megküldte Nagyvárad város törvényhatóságának november 6-iki közgyűlésén hozott határozatát, melyben a Fejérvary kormányval szemben bizalmatlanságát fejezi ki, törvényesnek, alkotmányosnak azt el nem ismeri, és fenyegető leiratát visszautasítja. Ugy szintén megküldte másik határozatát is, melylyel kimondta, hogy a nemzeti ellenállást országosan kell szervezni és bizottságot küldött ki, hogy a törvényhatóságok egyöntetű magatartását megállapító országos értekezlet egybehívására szükséges előkészületeket tegye meg és azt, ha Pestmegye nem tenné, Budapestre hívja egybe. E bizottságnak örgróf Pallavicini Ede és gróf Széchenyi Aladár is tagjai. Fel-

* Nem csalódik ön?

Szerk.

kéri egyuttal Somogy megye alispánja a törvényhatóságot, hogy az országos értekezletre kiküldendő tagok neveit és lakhelyét vele tudassa. — Tegnap érkeztek meg Csanádmegyétől is az összes hazafias határozatok a passiv rezisztenciára vonatkozólag.

* **Anyakönyvvezetői kinevezések.** A belügyminiszter Biharvármegyében a mezőtelegdi anyakönyvi kerületbe *Kállay József* segédjegyzőt, a szakadátiba *Popovics István* népiskolai tanítót, a bikácsiba *Erdélyi Andrást*, a tenkeibe *Leszich László* segédjegyzőt, a kisházaiba pedig *Toperczer Kálmán* jegyzőgyakornokot anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki és *Kállay Józsefet*, *Popovics Istvánt* és *Erdélyi Andrást* a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

* **A D. M. K. E. köszönete.** Szegeden a nem rég megalakult Délmagyarországi Közművelődési Egyesületbe Nagyvárad városi közönsége is belépett alapító tagul, ezzel is elősegíteni óhajtván a szép czélu kulturális intézményt működésében. Az egyesület vezetősége tegnap megleghangu levelet intézett *Rimler Károly* polgármesterhez, köszönetet fejezve ki a város közönségének az alapító tagok sorába való belépésért.

* **Bezárt iskola.** A Középes községhez tartozó Feketeerdőn a kanyaró nagymértékben lépett fel a gyermekek között. A hatóság intézkedett az iskola bezárása iránt s egyébként is mindent elkövet, hogy a járvány terjedését meggátolja.

* **A Paradicsom vége.** Paradicsom. Ez a meglehetősen frivol bohózat pirosított tegnapelőtt a színházban. Mindenesetre, mint minden frivolitásnak, volt hatása, de még meglehetősen következménye is. Színház után pezsgőzés következett és annak is mez volt a következménye, tükrök és ablakbetörés. A tükrök és ablakok elleni hadjáratban része volt egy vidéki színház tagjának is. R-pültek a pezsgős üvegek, mint a lepkék, csörömpölve hullottak az üveg darabok, mintha az lenne a taps a rögtönzött előadásnak. A cigány jajgatva kiabálta, hogy — csak a bőget nem, tekintetés, nagyságos uraim. A pezsgős üvegeknek volt is annyi sütnivalójuk, hogy nem a szegény cigány szerszámaikat támadták, hanem a színház egyik tagját találta legjobb megállapodási pontnak, egyenesen nekirepült és a karjából kóstolt ki egy darabkát. Thalia papja szinpadon érezvén magát, hatalmas gisz-durhan és jaj-molban kezdett énekelni, miközben gyorsan vegyült össze forró sós könnye piros vérével. Mi következik ilyenkor? Leszerelés és békekötés. Megjelenik egy konfli és következik a béke, illetve sebkötés a kórházban. Egy pár gaze és mou-pólya meg flastrom és teljesen méltó befejezést nyer a »Paradicsom.«

* **Tifusz a megyében.** A hasihagymáz mindjobban terjed Biharvármegyében. Hol itt, hol ott konstalálják az orvosok. Legutóbb négy községben lépett fel a veszélyes betegség: *Tárkányban*, *Telkesden*, *Szőkmőn* és *Élesden*. A hatóság megteszi az óvintézkedéseket a baj terjedésének megállítására.

* **A posta-palota és hivatalok villanyvilágítása.** A villanyos világítást a kincstár a posta-palotába és a posta-hivatalokba is bevezetetti. A posta-igazgatóság tegnap megküldte a városi tanácsnak a helybeli távbeszélő központ és a posta-, távirda-hivatalok villanyvilágítására kötött szerződést a kereskedelmi miniszter jóváhagyásával ellátva. Így most már legközelebb megkezdik a bevezetési és berendezési munkálatokat.

* **Csendőrőrs Nagytótfaluban.** Nagytótfalu községben és a környéken nem a legjobb lábon állanak a közbiztonsági állapotok. A gyakori kisebb lopásokon kívül nagyobb bűnesetek is gyakran fordultak elő az utóbbi időben. A községi képviselőtestület a közbiztonság emelése czéljából kérte a csendőrparancsnokságot, hogy Nagytótfalu községben

csendőrőrsöt állítsanak fel. A III-ik csendőr-szárnyparancsnokság a kérelmet azzal tette át Biharvármegye alispáni hivatalához, hogy nyilatkozzék arra nézve, vajjon a vármegye is szükségét látja-e, hogy Nagytótfaluban csendőr-őrsöt állítsanak fel.

* **A régi harag áldozata.** Mint margitai tudósítónk jelenti, ott egy régi harag áldozata lett Varga András. — Kis József évekké elelőtt összeveszett Varga Andrásal, valami csekélység miatt. Kiss ekkor bosszút fogadott, azonban Varga kerülte társaságát és így alkalom nem kínálkozott. Jó idő leteltével Kiss szinleg kibékült Vargával. Azonban tegnapelőtt, amint együtt idogált a két szinleg jóbarát, Kiss kikötött Vargával és mivel a korcsmában több ember jelenléte miatt nem akarta bosszuját kielégíteni, eltávozott és az utcán Vargát megleste. Varga gyanútlanul ballagott az uton, mikor Kiss egy kapu mellől előugrott és őt egy hegyes késsel nyakon szurta. A tett elkövetése után Kiss elmenekült. A csendőrség Kiss elfogatására megtette a kellő intézkedést.

VALÓDI

←→ **keletigyöngy nyakék;** ←→

4 sor, 25 gramm súlyu, **jutányosan eladó.**

Czim a kiadóban megtudható.

x **A közönség érdekét** mozdította elő **TESZLER SIMON** helybeli posztónagykereskedő, hogy engedve t. vevői általános óhajának, *posztónagykereskedését szabászati teremmel* bővítette ki. Kiváló képzettségű és a fővárosban, valamint külföldön bő tapasztalatokat szerzett szabászt szerződtetett, ki a legdivatosab faconok készítésével a legkényesebb izlést is kielégli, s így bárki *egyharmadrésnyivel olcsóbban*, mint bárhol másutt szerezheti be a legfinomabb angol és scott kelmébből ruhaszükségletét. Egy egyszerű levelezőlapon közölt kívánságra dus collectióját bármikor rendelkezésre bocsátja s azt választás megejtése végett bárhova elküldi.

x **A Llyod-kávéházban**, ma este **Dula Miklós** elsőrendű zenekara hangversenyez. figyelmes kiszolgálás. Szives pártfogást kér tisztelettel, **Kurtág** Dezső kávé.

F ü s t.

Levél Fanny asszonynak.

— *Még egyszer a női kalapokról.* —

Nagyságos asszonyom!

Ugye már-már azt hitte, hogy multkori sorainak csak olyan hatása volt, mint a pusztába kiáltott szónak, hogy a felvetett eszme eltűnt, mint az Amerikába vitorlázott nagyváradi hírlapírók? Nagyon csalódik kérem. Az eszme él, gazdagabban, melegebben, mint valaha.

Van-e Nagyságos Asszonyomnak fogalma arról, hogy minő tantalusi kinokat áll ki az arab a szahara sivatagon? Van-e fogalma arról, micsoda öröm, micsoda természetfölötti érzés hevíti keblét, mikor egy oázishoz jut, ahol fáradt tagjait megpihentetheti (kilógó nyelvét behuzhatja. Szedőgyerek) láztól gyötört ajkait hűs cseppekkel enyhítheti?

Nos Nagyságos Asszonyom én vagyok az arab. A színház a Szahara. (ojjé, különösen vig-színházi daraboknál). Ott járkálok a Szaharán gyötörődve, tantalusi kinonat szenvedve. Keresem az oázist — Nagyságos Asszonyom személyében. Járok-kelek, mint egy számküzdött, minden — sajnos még létező kalapos-hölgynek neki szegzem lát-csővem s mikor pszichológiai tudással kisütöm (mit? a látcsövet? — Szedő), hogy ez nem az, nem az, és újra nem az, szomorú lemondással, csüggyelően térek nyugalomra. Így tart ez hetek óta. Oh, Nagyságos Asszonyom, mosolyogjon le reám egyszer onnan a páholyból, árulja el magát, ez az árulás lesz a Fejérváry kormány mellett Magyarország legfőbb történelmi árulása, Biharvármegye ujonnan kinevezendő főispánjának sárgával befutlatandó frakkjára fogadom, az a mosoly, mely fel-

fedezi előttem a keresett oázist, különb lesz minden asszony mosolyánál. (Ugyan, na! Szedő).

Két heti futkosásomról a következőkben számolok be. Háromszorosan fölérőlt kíváncsisággal tettem be a lábam naponként a színházba, körültekintettem, a lila, kék, zöld, fehér, piros, rózsaszín, szürke, sárga kalapokon, amelyek változatosságát csak aszfaltiparunk mulja fölül — s hiába, minden hiába, hatványozott mértékben leszórt hangulattal, vérző orral kutyagoltam hazafelé a parafa burkolaton.

Igen Nagyságos Asszonyom, a parafa burkolaton. Nem álmodom és színjőzan vagyok. Méltóztassék megtekinteni, helyenként ragyásképi aszfaltunkat, (Az ujszülöttet sokan bámulják, azért olyan ragyás képi) valóságos parafa. Egyik ismerősöm egy izben kivágott belőle egy darabot, hogy bedugja vele a karcos üveget. És mi mégis panaszkodunk! Botrány. Hát melyik város henczoghat azzal hogy van parafa burkolata?

Melyik városnak a színháza Szahara sivatag? (most még korán, majd a szezon vége felé) Melyik színházban vannak a legszebb kalapok? Melyik városban vannak a legrejtelmesebb asszonyok? (Melyik városban van a legtöbb Fanny asszony?) Melyik városban a legsilányabb a tisztviselő helyzete? Melyik városban beszélnek többet s cselekednek kevesebbet? Melyik városnak van a legnagyobb adóssága? Melyik városban van több nőszülő ifju s pártában maradt lány? Melyik városban folyik a legtöbb válópör? Melyik városban a legkeresettebbek az ügyvédek és mivel a ládából ki fogyott a: *melyik városban*, hát kereken megmondom, hogy Nagyváradon.

És ha ezek mellé az ember hazafelé bandukol a színházból és a fényesen kivilágított város mellék utcáin kell elmennie, borsodzik a háta, égnek mered a haja, kétségbeesik, mint Tihanyi s Studay és szinte látja az előtörő fekete dominos alakot, szinte hallja:

Én szurkálók
Minden este.

Aztán egyszerre *kerék!* az ember hallja, mint verődnek össze a hullámok a feje fölött. Érti, mint nyugszik a csendes tenger tenekén s reggel veszi észre, hogy a feje fölött összecsapó hullámok — paplanának voltak a todrai. Milyen édes csalódás.

Csalódni, csalódni. Tudja-e, mit tesz az Nagyságos asszonyom? — Bizonyára nem olyan változatos formában, mint mi. Az ön csalódásai a szabónőjéig, a kalapárúsnőjéig tartanak. (No és az udvarlók? ... Szedő.)

A mi csalódásaink? Végig kísérnek egész életünkön. Egyik nap mint a másik. (Igaz, a hitelezők.) Ne kívánja, hogy elősoroljam őket. Elkéseredem s aztán megereged a zápor. (Ugy mint csütörtökön.) Minek előidézni ilyen érzékeny jeleneteket? És mind-zekhez hozzájárul a csalódások feje: hittem hogy felfedezem Nagyságodat — s csalódtam.

De ha nem is ismertem fel, kalapjait láttam. Nem volt ott olyan kalap, amelyet az én szemeim elkerültek volna. És most várjuk ígéretét.

Elfog járnai páholyról-páholyra. Letéteti a kalapokat. Így fogom én fölfedezni az én oázisomat, amint páholyról-páholyra jár, hirdetni a kalapnélküliséget. Lesz öröm, elragadtatás, fáradt tagjait megpihentetheti, láztól gyötört ajkait hűs cseppekkel enyhítheti — az arab, mikor a Szaharán föl-fedezi a keresett oázist.

Nagyságos Asszonyomnak ismeretlenül is
kezait csókolja
Tankréd.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Pesti nők, A.

Péntek: A szobaleány, B.

Szombat: Tavasz, C.

Vasárnap: d. u. Lőcsei fehér asszony, este;
Cranadi vőlegény, (operett ujdonság)

Lady Windermere legyezője.

Általános szerep nemtudás, változatosság okáért akadozásokkal tarkítva: ez volt Wilde Oszkár pompás darabjának a sorsa. Pedig ebben

a darabban, amely csupa lelki indulat, a gyors menetű előadáson nyugszik a siker.

Siker pedig nem sok volt tegnap a színházban, kezdve attól, hogy a megnyitó zene közben gördült fel a tulságosan igyekvő függöny s Kovács Mariska zenekísérettel kezdhetette meg szerepét.

Tavaly már »ment« a darab, nem is egyszer; érthetetlen hár az akadozás és sok nyelvbötlés.

A szereplők jórészt a tavalyiak voltak; új volt Nagy Sándor, a ki merevebben játszott, mint valaha. Sokkal több bensőség és kevesebb modorosság kellett volna ebbe a szerepbe. *Angyal* Ilkának ez alkalommal külön érdeme, hogy tudta a szerepét; egyébként is alakítása kim gaslott a többiek fölött részletes kidolgozottságával.

A többi szerepben E. Kovács Mariska, Tóth Elek, Krasznay, Pogány Janka játszottak.

Az egészről a III. felvonás sikerült legjobban; a többi egy felette gyenge — lecsefelmondás volt, a neveknek többnyire rossz kiejtésével. Belesültek azok is, a kikről nem reméltük. — r.

A Pesti nők — negyedszer. A mult héten bemutatott *Lehár* téle gyönyörű zenéjü oprett-ujdonság, a »Pesti nők« kerül ma este előadásra — negyedszer. Az első három telt ház után zajos estéje ígérkezik mára is a színháznak. — A szereposztás az eredeti.

János vitéz — szerepcserével. A jövő heti műsor egyik érdekessége lesz a »János vitéz« ujszerű felelevenítése, kettős szereposztás mellett. Kétszer egymásután kerül előadásra a diadalmas mesejáték még pedig azzal a változással, hogy első estén *Aradi* Aranka játssza Kukoricza Jánost és *Gerlaci* Hermin lesz Iluska, második estén viszont *Gerlaci* Hermin adja a czimszerepet és *Aradi* Aranka Iluskát.

EGYESÜLETEK.

Tanítók estélye.

A nagyváradi »Tanítók Köré«-ben pezsgő élet uralkodik. Alig pár hete kezdte meg újbóli működését, már is városszerte általános érdeklődést keltett, amit bizonyít az a körülmény is, hogy estélyein a tanítók körében látjuk városunk társadalmának számos kimagasló alakját.

A kör előmozdítja a felekezeti és községi iskolai tantestületeknek, a tanügybarátainak egymással való közvetlen érintkezését.

A komoly munka mellett szórakozást nyújt. Minden szerdán délután felelevenül a kör helyisége, a tanügy munkásai iskola után — nők úgy, mint férfiak — összejönnek s a szórakozás különböző nemeit kultiválják. Havonként egyszer, rendszerint a hónap utolsó szerdáján csinos kis hangversenyt rendeznek. A szereplők nem csupán tanítók, hanem azok jó barátai, jó ismerősei. Így a tegnapi estélyen a szereplők között láttuk városunk zenei világának egyik kiváló tagját, Mutschenbacher Gyula Szent József-intézeti tanulmányi felügyelőt. A decemberi estélyen a székesegyházi kar néhány tagja is fog szerepelni.

A tegnapi tanító-estélyt Sebestyén Gyulának »A tanító és a szociálizmus« című értekezése vezette be.

Foglalkozott magával a szociálizmussal általánosságban, s rámutatott a tanító kötelességeire. Hangsúlyozta, hogy a tanító ne csak az iskolában, de az iskolán kívül is törekedjék az emberiség fölvilágosítására, hajlamainak ilyen szellemeen való irányítására. Majd Nagy Dezső lépett az emelvényre. Monologot adott elő, állandóan derűtségben tartva a hallgatóságot. Balogh Károly Csajkovszky 40 művének 2 ré-

szét játszotta hegedűn, melyet harmoniumon Mutschenbacher Gyula kísért.

Balogh hegedűjátékáról és Mutschenbacher kíséretéről a zajos tapsok beszélnek. Bodnár János újabb ötletének adta bizonyosságát. Valami 9 különböző zsánerű költeményt adott elő. A színezésnek valósággal mestere. Végül Huszár László gyönyörködtette kellemes baritonjával a hallgatóságot. Reschnek magyar, — Beleznyak kurucz dalait énekelte ügyesen, megkapóan.

A zongora kíséretet Resch Mihály játszotta a töle megszokott módon. A felzugó tapsvihar mindkettőjüknek szólt.

A műsor befejezése után a jelen voltak egy része ott maradt, a másik része haza indult. Annyi bizonyos, hogy a kik ott voltak, kellemes benyomásokkal tértek otthonukba.

Igazságszolgáltatás.

A tűz leánya.

— Esküdtszéki főtárgyalás. —

Biró Eszter rejtélyes ügyét tegnap fejezte be az esküdtbíró. Gáthy Bálint alügyész és Papp János védő pörbeszédei után az esküdtek visszavonultak s hosszú tanácskozás után délután félkettőkor hozták meg a verdiktet. Mindössze két rendbeli lopás büntetésében és egy rendbeli lopás vétségében mondták ki vétkesnek Biró Esztert, akit a bíróság *egy évi börtönre* ítél, a büntetésből azonban *két hónapot* kitöltöttnek vett. A betöréses lopás, valamint a hatrendbeli gyújtogatás vádjá alól az esküdtek határozata alapján fölmentették a vádlottat. Papp János védő ez enyhítő 92. szakasz mellőzése miatt semmisségi panaszt jelentett be s a vádlott föltételes szabadlábra helyezését kérte. Biró Eszter azonban kijelentette, hogy nem kívánja szabadon bocsátását. Vizsgálati fogságban várja be a Kuria döntését. Ezzel a saját-szerű fináléval fejeződött be a tárgyalás.

Röpirat Tisza Istvánról. Még abban az időben, amikor gróf Tisza István miniszterelnök volt, egy röpirat jelent meg. Szociálisták írták s abban a kormányelnököt megtámadták az Iparbank élén viselt dolgaiért. Akkortájt ítélték el ugyancsak emiatt történt támadásokért amint ismeretes, Fényes László hírlapíró s a két szociálista: Weltner Jakab és Schwartz Gábor megismételte a vádakát, megtoldva az ecsedi lóp lecsapolásának ügyével. Az utóbbi tekintetében az egész Tisza-familiát megvádolták. A kir. ügyészség, Magyarország akkori miniszterelnökéről lévén szó, hivatalból eljárást indított s az ügyet a pozsonyi esküdtszék elé utalta. Tegnap kezdték meg a tárgyalást, de azt — mint Pozsonyból táviratozzák — nem fejezhették be. A tárgyalás mai napján ugyanis a védők előterjesztést tettek arra nézve, hogy a vádak valóságát bizonyítani kívánják. Ugy látszott, mintha a bíróság nem lett volna hajlandó a kérést teljesíteni. De ekkor érdekes dolog történt. Visszavonultak ugyanis tanácskozni az esküdtek s *ők is kérték*, hogy a törvényszék rendelje el az Iparbank könyveinek felmutatását mert csak ezeket látva, hozhatnak majd igazságos verdiktet. A bíróság erre *helyt adott* a kérésnek s elhalasztván a tárgyalást, akként intézkedett, hogy az iratok visszakerüljenek pótvizsgálatra a vizsgálóbíróhoz. Ha a pótvizsgálatot megtartották, a pozsonyi esküdtbíró s új tárgyalást fog kitzüni.

A megbántott ügyvéd. Az »Uj lap« azt írta nemrég egy fővárosi ügyvédéről, dr. Szabó Józsefről, hogy a kliensét csúlosan megkárosi-

totta. Nevezetesen, Szeremley Sándorné jankafalvai birtokosnő hozzája fordult volna jogsegélyért s ő a tapasztalatlan asszony »birtokát embertelen módon a kezei közé kaparintotta.« Szabó ügyvéd sajtópört indítván, a közleményért Horváth Lajos hírlapíró vállalta a törvény előtt való felelősséget. Az ügyben mára tüzték ki az esküdtszéki tárgyalást, amikor is a telek békésen intézték el a dolgot. Kijelentte ugyanis Horváth, hogy az információi tévesek voltak s ezért sajnálja a közlemény megírását. A panaszos ezzel a nyilatkozattal megelégedett s mivel annak elhangzása után a panaszától elállott, további eljárást megszüntette a bíróság.

TÁVIRATOK.

A válság.

Az ellentállás.

Budapest, nov. 22. (Saját tud. táv.) A politikai válság krónikájában most a törvényhatóságok nemzeti ellentállása vezet. Legelől ezuttal is *Pestmegye* jár, ahol a kormány utazása megint a vármegyeháza, valamint *Fazekas* főjegyző körül folyik.

Pestvármegye.

Szabó László osztálytanácsos, *Vásárhelyi* Gyula segédtitkár, valamint *Rómer* számellenőr kíséretében megjelent a vármegyeházán s az alispáni hivatalba *hivatta* Fazekast. A főjegyző a *háromszori* invitálásra sem reagált, hanem visszautazta, hogy csak saját hivatalos helyiségében hajlandó tárgyalni. Szabó végre is kénytelen volt elmenni a főjegyzői hivatalba. Itt aztán kérdőre vonta Fazekast, miért nem adja át hivatalát.

A főjegyző kijelentette, hogy a belügyminiszter intézkedése törvénytelen, ellene már föl is írt ugyancsak a belügyminiszterhez. *Dubrovitzky* László tiszteletbeli főjegyző is megjelent a tárgyalás folyamán, amely hoseszura nyit s eltartott délután 2 óráig. Értesítést ugyan nem adtak ki róla, annyi azonban mégis kiszivárgott, hogy Szabó elhívta Fazekast a főjegyzői hivatal látogatásától. Fazekas azonban kijelentette, hogy csak az erőszaknak enged. *Dubrovitzky* is kijelentette, hogy a főjegyzői hivatal vezetését a törvényhatóság fölhatalmazása nélkül semmi szín alatt sem hajlandó átvenni. Az esetről nyomban jegyzőkönyvet vettek föl.

Hir szerint, legközelebb karhatalmat fognak kirendelni. Fazekas összehívta Szabó távozása után a tisztikart s beható tanácskozást folytatott.

Csanádmegye.

A jóléti bizottság ma délután Makón ülést tartott, amelyen a dotáció elvonásával foglalkozott s kimondotta, hogy azaz intézkedése a kormánynak törvénytelen, ellene föllíratot intéz a belügyminiszterhez.

Zemplén.

Sátoraljaujhelyen *Dókus* Gyula föl függesztett alispánt egyhangulag *diszpolgárrá* választották.

A főváros.

A székesfőváros törvényhatósága személyesen megállja a helyét. A mai rendkívüli közgyűlést izgatott hangulat előzte

meg. *Baracs Marczel Abauj-Tornamegye és Kassa* üdvözlését akarta javasolni. *Sándor* Pál ebben a paktum megsértését látta. *Polónyi* is hozzá akart szólni a kérdéshez. Sándor azonban sértően rászólt, hogy ő csak tisztességes emberekkel tárgyal. *Márkus* főpolgármester 4 órakor nyitotta meg a közgyűlést. Az ellenzék végre is abban állapodott meg, hogy a politikai kérdéseket az e hó 28-án tartandó rendkívüli közgyűlésen kívánja tisztázni.

Ugocsa installál.

Az ellenállásnak a hazafias harmoniáját megrontja a kis Ugocsa. Mai közgyűlésén, mint Nagyszöllősről jelentik, az új kormány kinevezését aggodalommal és hazafias sajnálkozással ugyan, de mégis csak — tudomásul vette. Csáky László gróf távozó főispán érdemeit jegyzőkönyvbe iktatta. Arczképét megfesteti. Perényi báró kineveztetését szintén nagy sajnálkozások közben ugyan, de tisztelettel meghajolva a királyi kézirat rendelkezése előtt 49 szóval 16 ellenzéki voks ellen — tudomásul veszik. Miután pedig így van a dolog, hát be is iktatják november 30-án. Ugocsa non coronat. Sed — installat!

Temes.

A sajnálkozók közt szerepel Temesmegye. Mai közgyűlésén egyszerűen tudomásul vett mindent, erélyesebb állásfoglalások mellőzésével.

Behívók a pénzügyigazgatóságoknál.

Fejérváry mint pénzügyminiszter leirt a pénzügyigazgatóságokra, hogy hivatalos helyiségükben függesszék ki a póttartalékosok behívóit. Nem lehetne talán a trafikokat is hasonló irányban fölszólítani a finánczok utján? Meg kell próbálni.

Orosz-török háboru.

Budapest, nov. 22. (Saját tud. táv.) *Konstantinápolyból* azt hirozzák, hogy *Oroszország Törökország ellen akarna háborút vezetni*, hogy a japán csorbát kiköszörülhesse.

Zboray beszámolója.

Budapest, nov. 22. (Saját tud. táv.) *Zboray* Miklós néppárti képviselő vasárnap kerülete székhelyén, Marezaliban beszámolót tart. *Zichy* Aladár gróf és *Rakovszky* István is elkísérik.

NYILTTÉR.

Bumbera Imre

polgári- és papi-szabó

Nagyvárad, „Bazár“-épület, színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű ÓSZI és TÉLI** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **SIMA, FEKETE** árúimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reverandá czimáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá

egyedüli raktára a mai idény legszebb és legcélszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be.**

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka, jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok.

Nagybecsű megrendeléseit kérve, maradtam kitünő tisztelettel:

Bumbera Imre,
1834 polgári- és papi-szabó.

**Az „Első nagyváradai
cipő- és csizmagyár“
Moskovits Farkas és Tsa cég,**

mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és kizárólag a legfinomabb lábbelieket **kézimunkával** készítetteli.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5 számú saját házban (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében

férfi, női, fiu és gyermekecipőket, vizmentes csi mákat, eredeti gyári árban — minden pár lábbelin a szabott ár rá van plombálva — árusít.

**Kitünő anyag! Legjobb szabás!
Tartós munka!**

Kényelmes viselet! Legdivatosabb fazon!
Telefon: 417.

Osztálysorsjeyetg

* csakis *

Kiss DÁVID és TÁRSA

főelárúsító-czégnél

Nagyvárad, Fő-utca 5. szám alatt vásároljunk.
XVII. játék I. osztályának huzása ma és holnap.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő tanulóknak, kisiparosok és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára **20 fillér.**

Vidékre 25 fillér előleges beküldése mellett bérmentesen küldetik meg.

Kitünő alkalom!

Kiárúsítás!

Kiárúsítás!

N é h a i

P a t t a M a n ó

ékszerész-üzletében lévő áruk

f. évi november hó 16-ától kezdve

hatósági engedély alapján **kiárusítatnak.**

Mélyen leszállított szabott áron kerülnek eladásra

az összes raktáron levő nagymennyiségű tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok, férfi és női arany és ezüst órák és láncok, nickel tárgyak, evőeszközök, függők, gyűrűk, szemüvegek és látszerek, mindennemű modern és szecessziós dísz tárgyak.

A kiárúsítás a fő-utczai Orsolya zárda mellett lévő üzlethelyiségben történik.

Kiárúsítás!

Kiárúsítás!

Kitünő alkalom!

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédtő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindennemű **tűkőr, réz- és vashutorok** a lehető legszolidabb árszámítás mellett a **legszébb kivitelben** szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyelet mellett készülnek minden e szakmába vágó **asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások** a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, nov. 22.

Buza okt. — — — —	16.38
Rozs okt.-re — — — —	13.16
Tengeri április 1906 — — — —	13.38
Zab ápr.-ra — — — —	13.16
Repeze aug.-ra — — — —	21.06

Értéktözsde.

Budapest, nov. 22.

Oszták hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	706.—
Leszámitoló bank — — — —	499.—
Rimamurányi — — — —	548.—
Oszták-m. államvasuti részvény	681.75
Közuti vasut — — — —	582.50
Városi villamos vasut — — — —	316.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 nov. 22-én.

Magyar aranyjáradék 4% — — — —	113.40
Magyar koronajáradék 4 — % — — — —	95.43
Magyar koronajáradék 3 1/2 % — — — —	85.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	95.50
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	96.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön — — — —	2.15
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön — — — —	160.—
Oszták járadék papirban — — — —	99.70
Oszták járadék ezüstben — — — —	100.30
Oszták korona járadék — — — —	117.75
Oszták járadék aranyban — — — —	999.0
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	1.59
Oszták-magyar bankrészvény — — — —	16.35
Magyar hitelbank részvény — — — —	783.50
Oszták hitelbank intézeti részvény — — — —	675.—
Oszták-magyar államvasuti részvény — — — —	668.25
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.18
Német birodalmi márka — — — —	117.52

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Az elmúlt rendkívüli száraz nyár folyamán ismét a

**Küküllőmenti
Első Szőlőoltvány-telep.**

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 46. N.-küküllöm.

volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.

Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

4%-os Magyar koronajáradék

december hó 1-én esedékes szelvényeit

már november hó 20-tól kezdve

minden levonás nélkül pénztárunknál beváltjuk.

Biharmegyei Takarékpénztár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására, hozni, hogy raktárunkat

AJTAY GYULA ÉS TÁRSA CZÉG

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannonia-szálloda mellett.

most már teljesen felszereltük s állunk a t. vevőközönség rendelkezésére. Állandó raktár: Női-, férfi- és gyermek-fehérművekben. — Női ruhaszövet különlegességek. — Kitűnő mosó barchetek. — Chiffonok. — Vásznak. — Paplan, madrácz, szalmazsák. Bélésárak. — Rövidárak. — Nyakkendők és keztyükben. — Jäger alsóruhák felnőttek és gyermekek részére minden nagyságban. Mintákat készséggel küldünk.

Pontos kiszolgálás. — Szabott árak. — Kitűnő árak.

Kiváló tisztelettel: **Ajtay Gyula és Társa.**

Megnyilt a Könyvkirály

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota.)

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. teológiai könyvtár. 1362

Belépési felhívás!

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

1906. január 1-én nyitja meg

11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon célnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12-ig d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3—5-ig,
Pénteken . . . 3—5-ig.

A gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz-gyártmányaink

egyedüli eladásával Biharmegye számára

SPITZER TESTVÉREK

nagyvárad keréskedő-czég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó, tartós hazai pokróczokra felhívjuk, figyelmeztetni bátorodunk, hogy

valódi jó gácsi-pokrócz

másnál, mint nevezett czégnél nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a SPITZER-czéghez fordulni, ha megbízható és jó tartósságu pokróczokat kíván beszerezni. Az árak ugyanazok mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1905. november hó.

Tisztelettel:

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.

Lópokróczok darabja 1 frttól kezdve.
Szőnyegekől praktikus, jó minőségek 25 krtól kezdve.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

értesíti a n. érd. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyasztóközönséget, hogy izzólámpa körtéket tással gyertyánként, melyek legolcsóbb áron kaphatók. **A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér**, homályos (matt), színes fényképező-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességek ugyancsak kartell áron kerülnek eladásra. Ugyancsak kaphatók **nerst-lámpák** és **osmium-lámpák** gyertyánként 1-5 watt fogyasztással.

Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári árak mellett

kaphatók A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmény. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvételnek a villamos műnél.